

Nejen Karel Hašler opěvoval krásy Prahy

Na přelomu 20. a 30. let minulého století prošla nejmladší masová média své doby – gramofon, rozhlas a film – zásadní technickou transformací. Gramofonový průmysl kolem roku 1926 přestal používat metodu akusticko-mechanického záznamu, při němž je zapisovací jehla rozechvívána membránou, na kterou přímo dopadají zvukové vlny. Postupně se šířily elektrické přístroje, které rýhy na deskách snímaly elektrickými přenoskami, měnícími mechanické kmity v elektrické. Tato technologická změna znamenala přelomový mezník v kvalitě záznamu i reprodukce. Jak v roce 1940 poznamenal dirigent Václav Smetáček: „Zdá se nám dnes, pustíme-li si takovou [mechanicky nahranou] desku, že slyšíme starý rozladěný klavír bez resonanční desky“. (Zkráceno)¹

Jako první velké domácí vydavatelství gramofonových desek vznikla Esta v roce 1930, kdy ji založila pražská firma Foresta. V roce 1938 se Esta stala součástí koncernu Melantrich. Nahrávací studio měla v Holešovicích a fungovala i za protektorátu. Na společnost přešla ochrana známek hudebních vydavatelství Ultraphon (pro ČSR) a Supraphon pro celý svět (mimo Holandsko a jeho kolonie). Po válce se podniky Esta i Ultraphon staly součástí Gramofonových závodů n. p., Loděnice u Berouna.

Řada internetových informací je irelevantní. Jako mnohé písničky, tak i „Praha je krásná“ je všude uváděna jako „lidová“. Často jen proto, že mnoho písniček web karaoke opisuje z trampských zpěvníků. Neznám „lidové“ tango. Ovšem Jarka Mottl byl známý textař a vášnivý tremp. Na štítku šelakové desky se mnoho rozluštit nedá, ale píseň byla napsána pro film „Šťestí pro dva“ (1940, zpěv J. M. Kamenický & Vašek Zeman). Takže z webu ČSFD víme: text Jaroslav Mottl (1900 -1986), hudba Josef Stelibský (1909 - 1962)². Kromě výšepsaného tanga se v dlouhé řadě jeho skladeb pro operety objevuje i několik dalších názvů souvisejících s Prahou.

Také zpěvák Jiří Vašíček proslul svými písněmi věnovanými Praze, o které zpíval prakticky celý svůj život. Mládkova písnička Brno je zlatá loď je parafrází Vašíčkova šlágru, který mě vrací do mladých let a občas si ji ráda připomenu: *Praha je zlatá loď, na které slunce v máji po nocích přespává. Praha je zlatá loď, nad kterou jak plachty vlají oblaka modravá.*

Josef Stelibský, Jaroslav Mottl a Jiří Vašíček

1 Zdroj: Film a nahrávací průmysl: Příklad Ultraphonu, text Petr Szczepanik.

2 Kvůli politickým událostem v roce 1948 nastal v jeho kariéře zásadní zlom. Opereta byla označena za pokleslý maloburžoazní přežitek a šantánovou podívanou. Stelibský emigroval a 1962 zemřel v USA. Svě zdravotní a existenční problémy ukončil údajnou sebevraždou, uvádí se také smrt nešťastnou náhodou utopením.